

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 Vtrum si Adam non pecasset, ijdem numero homines saluarentur qui
nunc saluantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

nem inferiorum rerum, quarum primatum appetit, & secundum hoc demones decidunt a summa simplicitate xvi. Vnde Dion. dicit 4. c. de diui. nomi. quod demones dicuntur mali, propter hoc quod infirmantur circa operationem naturalem.

QVÆSTIO V.

DEINDE quaesitum est de hominibus. Et primo, Quantum ad ea quae possunt omnibus esse communia.

¶ Secundo, Quantum ad ea quae pertinent ad quosdam horum status.

¶ Circa communia vero, quaesitum est quadrupliciter.

¶ Primo quidem, De his quae pertinent ad naturam hominis.

¶ Secundo, De his quae pertinent ad sacramenta.

¶ Tertio, De his quae pertinent ad virtutes.

¶ Quarto, De his quae pertinent ad praecepta.

Circa primum quaesita sunt tria.

¶ Primo, Quantum ad personas hominum, utrum scilicet si Adam non peccasset, iidem homines numero saluarentur, qui nunc saluantur.

¶ Secundo, Quantum ad intellectum, utrum, scilicet verbum cordis sit species intelligibilis.

¶ Tertio, Quantum ad voluntatem, utrum scilicet ea quae per timorem fiunt, sint voluntaria.

ARTICVLVS VIII.

Verum si Adam non peccasset, iidem homines numero saluarentur, qui nunc saluantur.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod si Adam non peccasset, non iidem homines numero saluarentur, qui nunc saluantur. Si enim Adam non peccasset, soli electi nascerentur. ergo non fuissent nati illi peccatores qui finaliter sunt reprobati, & per consequens nec eorum filij, quia si non sunt iidem patres, consequens est neque filios esse eosdem: multi autem nunc saluantur ex reprobis parentibus nati. ergo si Adā non peccasset, non iidem saluarentur, qui nunc saluantur.

¶ 2° Prat. Secundum Philosophum semen est superfluum alimenti: sed alijs cibis homo usus fuisset in paradiso si non peccasset ab his, quibus nunc vititur. ergo aliud fuisset semen, & per consequens alij filij.

SED CONTRA est quod Greg. dicit 4. mora. Si primum parentem nulla putredo peccati corrumpere, nequaquam ex se filios gehennae generaret: sed hi qui nunc per redemptorem saluandi sunt, soli ab eo electi nascerentur.

RESPON. Dicendum, quod cum in generatione hominis, sicut & aliorum animalium, semen patris sit agēs, materia vero a matre ministrata sit sicut patiens, ex quo corpus humanum forma formatur, impossibile est eundem filium nasci siue sit alius pater, siue sit alia mater: sicut et non est idem numero sigillum siue sit alia cera, siue sit aliud corpus sigilli, ex cuius impressione cera sigillatur. Et quāuis superfluum alimenti sit semen secundum Philosophum, diuersitas tamen alimentorum non sufficeret ad diuersificationem filios qui ex femine nascuntur, quia ex illis cibis non sumitur semen, nisi quatenus aliquo modo in substantiam parentum conuertuntur. Dicunt quidam sequentes Anselmum quod si homo non peccasset in illa prima tēratione,

A statim confirmatus fuisset & ipse, & omnes qui ab eo nascerentur, ita quod omnes qui nascerentur, fuissent electi. Vnde cum nunc multi qui saluantur, ex peccatoribus nascantur, sicut in obijciendo tangebatur, consequens est quod essent alij parentes saluandorum, & per consequens alij filij. Sed haec positio non videtur esse vera, quia secundum Aug. 14. de ciuit. Dei. Status corporis in homine proportione nabiliter responderet statui animae. Quamdiu ergo homo habuit corpus animale potens mori & non mori, indigens alimentis, tandiu habuit animam potentem peccare & non peccare: habuit autem corpus animale quamdiu fuit in statu generandi, quod etiam fuisset, si post illam primam tērationem non peccasset: & ideo possibile fuisset, si primus homo tunc non peccasset, quod etiam ipse, vel eius posterij postmodum peccarent, ut Hugo de sancto Victore dicit. Vnde ex hoc non sequitur parentum diuersitas, quod nunc sunt alij peccatores: tunc autem non essent, sed est aliud, unde necesse est ponere diuersitatem parentum, quia in primo statu vnus homo non habuisset plures uxores, nec etiam alij ex fornicatione, vel adulterio nascerentur, quod nunc contingit etiam in his qui saluantur. Multi enim filij vnus parentis ex pluribus vxoribus nati saluantur, sicut patet de filiis Iacob. Multi etiam ex fornicatione, vel adulterio nati, alioquin eis frustra sacramenta salutis adhiberentur. Vnde relinquitur, quod alij nunc saluantur, qui si primus homo non peccasset, non nascerentur, & per consequens non saluarentur: nec tamen Dei praedestinatio falleretur, quia Deus praedestinauit homines habens scientiam futuri euentus. Quod vero Grego. dicit, quod si primus homo non peccasset, nequaquam ex se filios gehennae generaret, indubitanter verum est. Non enim in filios transfunderet peccatum originale, sed quod homines filij irae nascuntur. Quod autem subdit, quod hi soli qui nunc saluandi sunt, nascerentur, intelligendum est quod pronomen facit simplicem demonstrationem, quia si soli electi nascerentur quantum est ex ratione originis, non autem demonstrationem personalem, quia alia personae essent hominum qui saluarentur.

B peccasset, quod etiam ipse, vel eius posterij postmodum peccarent, ut Hugo de sancto Victore dicit. Vnde ex hoc non sequitur parentum diuersitas, quod nunc sunt alij peccatores: tunc autem non essent, sed est aliud, unde necesse est ponere diuersitatem parentum, quia in primo statu vnus homo non habuisset plures uxores, nec etiam alij ex fornicatione, vel adulterio nascerentur, quod nunc contingit etiam in his qui saluantur. Multi enim filij vnus parentis ex pluribus vxoribus nati saluantur, sicut patet de filiis Iacob. Multi etiam ex fornicatione, vel adulterio nati, alioquin eis frustra sacramenta salutis adhiberentur. Vnde relinquitur, quod alij nunc saluantur, qui si primus homo non peccasset, non nascerentur, & per consequens non saluarentur: nec tamen Dei praedestinatio falleretur, quia Deus praedestinauit homines habens scientiam futuri euentus. Quod vero Grego. dicit, quod si primus homo non peccasset, nequaquam ex se filios gehennae generaret, indubitanter verum est. Non enim in filios transfunderet peccatum originale, sed quod homines filij irae nascuntur. Quod autem subdit, quod hi soli qui nunc saluandi sunt, nascerentur, intelligendum est quod pronomen facit simplicem demonstrationem, quia si soli electi nascerentur quantum est ex ratione originis, non autem demonstrationem personalem, quia alia personae essent hominum qui saluarentur.

C Et per hoc patet responsio ad obiecta.

ARTICVLVS IX.

Verum verbum cordis sit species intelligibilis.

AD SECUNDUM sic procedebatur. Videtur quod verbum cordis sit species intelligibilis. Verbum enim cordis est, quo intellectus videtur: hoc autem est species intelligibilis. ergo verbum cordis est species intelligibilis.

¶ 2° Prat. Cognitio intellectiua a sensu oritur: sed illud quod sensus sentit, est species intelligibilis. ergo verbum cordis quo intellectus intelligit, est species intelligibilis.

SED CONTRA. Verbum cordis interius est quod exteriori verbo significatur: sed verbum exteriorius non significat speciem humanam intelligibilem. ergo verbum interius non est ipsa species intelligibilis.

RESPON. Dicendum, quod secundum Aug. 15. de Trini. Verbum cordis importat quoddam procedens a mente, siue ab intellectu. Procedit autem aliquid ab intellectu, in quantum est constitutum per operationem ipsius. Est autem duplex operatio intellectus secundum Philosophum in 3. de anima. Vna quidem quae vocatur diuisibilitatem intelligētia, per quam intellectus format in seipso distinctionem, vel conceptum alicuius incomplexi. Alia autem operatio est intellectus complexus. Quodlibet S. Tho. E 2 ponent

Art. 61. sed
dicitur & ad

1. par. q. 14.
a. 1. & q. 14.
art. 4. c. ad 1.
q. 85. art. 2.
opus 53. 6.

D. 67.
Tex. 60. 61.